

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УРОЦИТЕ ПО ТЕМИ 10. КЛАС

Автор	Заглавие	Жанр	Ключови думи/ Мотиви
Възраждане			свобода робство-свобода сън-пробуждане будители етноцентризъм подчиняване на личното на общностното публицистичен патос родното-център на светогледа
Паисий Хилендарски средата на XVIII в.	Из „История славянобългарска“ Предисловие към желаещите да четат и слушат написаното в тази история		образът на българина родолюбец, ценности – родът, историята, езикът, образът на другия – османските нашественици, гърците /свое-чуждо/
П. Р. Славейков	„Изворът на Белоногата“ 70-те години на XIX в.	поема	легендарен характер – епиграфът-преданието за чешмата, митологичното – експозиция /черната веда/ и епилог /вграждането на сянката на Гергана в чешмата/, основен конфликт – ценностите – патриархалната култура и града, цивилизацията, своето и чуждото, баладичен мотив – вградената сянка на Гергана и цафарата на Никола нощем, мотивът за жертвата, за да се защитят ценностите – любовта, родното, градежът на новото
Хр. Ботев черти на поезията: емоционалност /любов омраза/ изповедност образи – домът, майката либето, брата, народът,			

Балканът мотиви - песента, смъртта, борбата, безсмъртието фолклорни мотиви			
Хр. Ботев	„Майце си“	елегия	образ на дома – висша ценност за патриархалния свят, на пътя – чуждото, непознатото, пътят от дома към света и завръщането, лирически Аз – чертите на романтичния герой – неудовлетвореност, скитничество, самота, мотивът за неизживяната младост, смъртта – натуралистични детайли, неосъществени мечти, духовно опустошение/омраза/
Хр. Ботев	„Моята молитва“	пародия на молитва	идеите на Европейското просвещение – разумът, образите на Бога – униженият човек, сътворен от кал, демагогията на институцията, социалните измерения на демагогията на религиозните служители, проповядващи покорството като задължение на християнина, патос на отрицанието, основен конфликт религия и вяра, композиционен похват – антитеза, истинският Бог – Богът на разума, свободата – висша човешка ценност, сатира и гневно изобличение на заблудите на религията, лирическият Аз – молитва за постигане на свободата и духовността
Хр. Ботев	„Хаджи Димитър“	балада	образът на юнака – борбеност и духовна сила, светът на робството и светът на свободата, пространствена опозиция високо-ниско /горе-долу/, живот-смърт, баладично-реално, мотивът за песента – робско страдание/жетварки/, безсмъртието /Балкана/, за духовната свобода /самодивите/, образът на Балкана – съхраняване на паметта за

			героичното, мощта, българския дух
Хр. Ботев	„Обесването на Васил Левски“	елегия	страданието на майката родина /метафора/ и нейните синове герои, смъртта- гарвана, смислов център – трета строфа – образът на героя, родното пространство – скръб, хаос, плач-песен, лирически Аз –дълбока драма, безпомощен гняв
Хр. Ботев	„Странник“	сатира	идеята за духовното робство като примирение и обезличаване, лирическият говорител и странникът - антиподи – свободен човек и роб, мълчанието на странника – отсъствие на дух, воля, малодушие, звучи плачът му, а не гласът му, чужд на ценностите любов, памет, свобода, единствена ценност – оцеляването, домът – опустошен, сатира, привидно утешение, а всъщност гневно обвинение към покорството
Българската литература от Освобождението до Първата световна война			романтическо възвеличаване на възрожденското минало, легендаризиран образ на героя реалистично и сатирично изображение на следосвободенското настояще, антигероят модернизъм – личността и вътрешният свят на човека универсални теми различна интерпретация на проблема за своето и чуждото
Ив. Вазов	„Епопея на забравените“ („Левски“)	ода	патос, идеализация, идеята за единството между духовния водач и народа, словото като преобразяваща сила, проблемът за позора и славата в националната история, проблемът за връзката между миналото и настоящето, възрожденските идеали и бездуховното следосвободенско общество
Ив. Вазов	Из „Под игото“: главите „Гост“,	епически роман	реалистично и романтично изображение – битът и

	„Новата молитва на Марка“, „Пиянството на един народ“		духът на епохата, патриархалният свят и възрожденските идеи, преобразяването на българина от роб в свободен човек, проблемът за позора и героизма в националната история, мотивите за пиянството и лудостта
Алеко Константинов	„Бай Ганьо. Невероятни разкази за един съвременен българин“ „Бай Ганьо се върна от Европа“	разкази/ фейлетони/ очерци	разказ в разказа героят, разказвачите, авторът, герои антиподи обобщен тип, събирателен образ – национално и общочовешко мотивът за пътуването и неосъществената среща с европейската цивилизация сатира на балканския манталитет и политическите нрави
Пенчо Славейков естетически индивидуализъм	„Cis moll“	философска поема	образът на твореца, вечно-преходно, живот-смърт, идеята за страданието като самопознание, постигане на хармонията чрез идеала
Пейо Яворов символизъм	„Арменци“ „Две хубави очи“ „В часа на синята мъгла“	стихотворение любовна лирика интимно- философска лирика	трагизъм и драматизъм, идеал-реалност, раздвоение, самота, отчуждение, кръговратът на живота и смъртта, обреченият порив към познание
Димчо Дебелянов символизъм	„Да се завърнеш“	елегия	градът – метафора за враждебното битие, мотивът за бездомността, мотивът за спомена блян, минало-настояще, блян-реалност, дом-път, самота, обреченост
Елин Пелин	„Гераците“	повест	добродетелите на патриархалния човек и пороците на новото време домът, земята като опори на нравствеността библейски смисъл в образа на града като място на

			порока
Българската литература между двете световни войни			духовна криза и преосмисляне на традиционните ценности, авангардизъм, постсимволизъм, социални теми, диаболоизъм и философска поезия, екзистенциални проблеми, романтизъм, психологизъм
Гео Милев експресионизъм	„Септември“	поема	варварство-цивилизация, преосмисляне на културните ценности, утопия, исторически и митологичен сюжет, дегероизация, парадокси и оксиморони, социален патос
Христо Смирненски постсимволизъм	„Зимни вечери“	лирически цикъл, лиро-епическа поема	градът – метафора за враждебното общество, децата на града, социална тема, социално състрадание, човекът жертва на несправедливото общество
Атанас Далчев	„Повест“	стихотворение	вещите, абсурдното битие, паралелни светове, екзистенциални дилеми, отчуждение и самота, диаболоизъм, мотивът за неизживения живот
Йордан Йовков	„Индже“ „Албена“	разказ разказ	универсални ценности - доброто, красотата, любовта грехът и изкуплението, смирението, прошката психологизъм прозрението за истинските ценности
Никола Вапцаров	„Писмо“	стихотворение гражданска лирика	проблемът за избора, идеал-реалност, социална тема, проблемът за несправедливото общество и борбата за промяна, възкресението на човека чрез идеала
Българската литература след Втората световна война			„епическа вълна“ психологизъм асоциативност субективност абсурдът
Димитър Димов	„Тютюн“ I глава и XV глава от I част	епически роман	катастрофични характери, изключителни и трагични личности, проблемът за отчуждението от родовия

			свят и нравственото падение, човешката съдба в историческите конфликти и социалните сблъсъци, догматизмът на идеологията
Николай Хайтов	„Дърво без корен“	разказ	традиционните ценности и модерното време, селото и градът, природата и цивилизацията, ретроспекции, монолог, отчуждението в градското общество
Йордан Радичков	„Нежната спирала“	разказ	проблемът за сблъсъка между природата и цивилизацията, символният образ на пътя, ретроспекция, полемичност, идеята за изкуството като сътворяване и проглеждане за прекрасното